

Spojení s Protektorátem po celou dobu jsem ve smyslu příkazů udržoval, a to hlavně se skupinou Tristan a se skupinou generála Luži. Generál Luža byl asi 20. října zastřelen českými četníky v prostoru Příbyslavi. Kontakt se skupinou však zůstal i po mém odchodu z Bratislavy, bude udržován přes Majskeho (viz žádost o vysílačku). S touto skupinou byl jsem i v osobním kontaktu při své návštěvě v Protektorátě koncem října t. r. Situace v odboji v Protektorátě je pro neustálé kruté zákroky Gestapa dosti ohrožena. Všichni členové skupiny Dr. Lányho jsou ve vězení, mnozí z nich již odstřeleni. S odbojovou akcí v Protektorátě se nedá prakticky počítat; zbraní není a Gestapo bedlivě střeží každý pohyb. Náladu proti Slovensku od banskobystrické akce se podstatně zlepšila. Okolnost, že Slováci upřímně se přiznali v ochotě žít s Čechy ve společném státě, měla velký ohlas.

Naše skupina v Bratislavě soustřeďuje se na vybudování buněk ve všech městech západního Slovenska a na získání zpráv o pohybu německých jednotek, o jejich výstroji, výzbroji atd. Ve všech úřadech máme své jednotlivce. Zavčas upozorňujeme všechny lidi na nebezpečí event. zatknutí, podporujeme soustavně rodiny příslušníků, kteří jsou mezi partyzány aneb vůbec s hnutím mimo Slovensko. Jednotliví členové soustřeďují se na menší sabotážní akce v okolí Bratislavy (poruchy telefonů, kabelů atd.).

Samotný můj návrat do Bratislavy zdá se býti neuskutečnitelným, neboť předpokládám, že při okupaci Banské Bystrice Němci se v nějaké souvislosti vyskytne mé jméno. Zařídil jsem však všechno, aby spojení, hlavně s Protektorátem, a i spojení se západním Slovenskem bylo bezpečně udrženo.

SÚA Praha. D 20-32-36/153—159. Odpis(?). Strojopisný priepis.

546

1944, november 16. [Londýn.] — Depeša ministra dr. H. Ripku čs. zastupiteľským úradom a predstaviteľom v Ankare, Moskve, Paríži, Washingtone a Ženeve, zhrnújúca výsledky londýnských rokovaní delegácie Slovenskej národnej rady.

Tajné.

Podávame Vám stručnou zprávu o výsledcích jednání s delegací Slovenské Národní rady.

V delegaci byli za občanský blok poslanec Ján Ursíny, za komunistický blok Laco Novomeský, dále pak pplk. Vesel. Delegáti přijeli do Londýna 13. října 1944 a odletěli z Londýna 14. listopadu 1944 přes Moskvu domů. Hned po svém příjezdu delegáti podali podrobné zprávy nejdříve prezidentu republiky a potom vládě. S prezidentem republiky měli několik rozhovorů, rovněž tak měli řadu porad a rozhovorů s jednotlivými členy vlády.

a) Vedle podrobných zpráv o vývoji politické a vojenské situace na Slovensku a zejména také o činnosti Slovenské Národní rady východiskem k těmto jednáním a rozhovorům bylo usnesení Slovenské Národní rady z 29. září 1944, které delegáti přinesli.¹

¹ Vid' dokument čís. 372.

V tomto usnesení se stručně praví:

1. Slovenská Národní rada vede domácí odboj po stránce zákonodárné, vládní a výkonné. Vedení zahraničního odboje a všechny otázky, týkající se zastupování států vůči Spojencům a ostatnímu zahraničí přísluší presidentovi a Státní radě, jako vrcholnému revolučnímu orgánu zahraničního odboje.

2. Slovenská Národní rada zastává toto stanovisko: Jsme za Československou republiku jako samostatný a společný stát tří slovanských národů: Čechů, Slováků a Karpatských Ukrajinců na základě principu rovného s rovným. Definitivní ústavoprávní uspořádání ČSR uskuteční legitimní zástupci těchto tří národů.

3. V zájmu zajištění mezinárodního postavení ČSR přijali jsme zásadu státoprávní kontinuity Republiky s tím, že vnitropoliticky jednotlivé části ČSR nemohou nenavazovat na právní stav, vytvořený šestiletým politickým vývojem. Jen postupně bude možno nahradit rozličná opatření, která jsou v rozporu s hořejšími zásadami. Skutečným vývojem v důsledku potřeb zahraničního i domácího odboje překonaly se mnohé podstatné principy ústavy z roku 1920, revoluční orgány v zahraničí v nejednom ohledu se od ní odklonily, jsme proto toho názoru, že ústava jako celek toho času nemůže být podkladem vnitropolitické úpravy poměrů v ČSR.

4. Pokládáme za samozřejmou a bezpodmínečně potřebou co nejužší vzájemnou spolupráci představitelů domácího a zahraničního odboje. Konečně v usnesení byly námitky proti pravomoci vládního delegáta na osvobozeném území.

O všech těchto, a s nimi souvisejících otázkách byly podrobné rozhovory, ve kterých se všechno podstatné tak úspěšně vyjasnilo, že ve všech politicky důležitých otázkách došlo k plné dohodě.

b) President republiky formuloval písemně svoje stanovisko a odevzdal je delegaci Slovenské Národní rady. Stručně z něho uvádím.²

1. Podle deklarace Slovenské Národní rady z 1. září 1944 a podle usnesení z 29. září 1944 Slovenská Národní rada je pro Československou republiku jako samostatný a společný stát tří národů: Čechů, Slováků a Podkarpatských Ukrajinců, jehož definitivní ústavní úpravu uskuteční legitimní zástupci lidu.

2. V usnesení Slovenské Národní rady se říká: „přijali jsme zásadu státoprávní kontinuity Republiky“. Plyne z toho tudíž pro Slovenskou Národní radu, že Republika československá existuje právně a politicky, že existuje právně a politicky a je uznávána president republiky a že je uznávána vláda ČSR. V obou těchto podstatných bodech je tudíž shoda.

3. Pokud jde o stanovisko, že Slovenská Národní rada je vrcholným orgánem domácího odboje slovenského a že vedení zahraničního odboje náleží naproti tomu presidentu, vládě a Státní radě, president konstatoval: President a vláda mají být uznáváni bez rezerv, aby se neotřásl autoritou vlády, která mezinárodně reprezentuje stát a uzavřela jeho jménem řadu důležitých smluv. Naproti tomu naši doma v českých zemích a na Slovensku právem se dožadují jasného prohlášení, že naše zahraniční vláda končí svou funkci za hranicemi a že ve chvíli, kdy buď Německo padne, nebo ve chvíli, kdy bude na osvobozené půdě vlastní záhodno a možno utvořit domácí vládu, vláda fungující dnes v Londýně podá okamžitě demisi. President konstatoje, že takto se na situaci dívá i president i všichni členové vlády a že tento postup bude přesně zachován.

President si přeje, aby se nečinil rozdíl mezi odbojem domácím a zahraničním, protože jde o odboj jediný. Je ovšem třeba dělby práce doma a za hranicemi a třeba postupovat ve vzájemném pochopení a porozumění.

4. Pokud jde o ústavu, president zastává stanovisko, že by bylo nebezpečno pro pořádek, právní řád a konečnou dohodu nás všech říkati, že ústava už neplatí, nebo že není podkladem právního řádu v Republice. Naproti tomu jsme všichni zajedno v tom, že se i doma i za hranicemi ústava už měnila a měnit musila a že stará naše ústava v žádném případě tak, jak byla, zůstat nemůže a musí být změněna.

² Úplné znenie Benešovho stanoviska viď dokument čís. 530.

Správná formule by tudíž měla býti, že ústava zůstává pro nás jako základ a vodítko platnosti až do své právoplatné změny, že řada jejích ustanovení byla už změněna a že definitivní ústavně-právní uspořádání ČSR uskuteční ovšem teprve k tomu příslušní zástupcové lidu.

Z vysvětlení, které k tomu pak podali prezidentu republiky delegáti Slovenské Národní rady³, plyne, že ani v této velmi podstatné otázce není rozporu.

5. Pokud jde o vládního delegáta, prezident vysvětlil, že instituce vládního delegáta byla vytvořena mezinárodní smlouvou se Sovětským svazem, a to v květnu 1944, a to před slovenským povstáním, které vytvořilo situaci, která tehdy nemohla být předvídána. Je v zájmu věci, aby správu Slovenska vedla Slovenská Národní rada. Je stejně v zájmu věci, aby předávání slovenského území osvobozeného Rudou armádou, od Rudé armády se dělo podle květnové dohody se Sovětským svazem, do rukou vlády Republiky, t. j. do rukou vládního delegáta, a pak bylo dále dáno do správy Slovenské Národní rady. Mezitím ostatně už došlo 16. října 1944, k dohodě mezi ministrem Němcem, jako vládním delegátem a Slovenskou Národní radou o vzájemné spolupráci,⁴ kterou vláda schválila.

Jak patrně, došlo mezi delegací a prezidentem republiky ve všech zmíněných podstatných otázkách k dohodě, což bylo oběma stranami obapolně potvrzeno. Prezident dále naznačil, jaký jest jeho *osobní* názor, kterým nikoho nechce předem zavazovat, o politické struktuře Republiky. Představuje si, že bude centrální sněm, prezident republiky a vláda republiky, dále že Republika bude složena ze čtyř zemí, Čechy, Morava, Slovensko, Podkarpatská Ukrajina, dále že každá země bude mít Zemský sněm a zemskou exekutivu, že každá země bude rozdělena na okresy s okresním zastupitelstvem a okresní exekutivou, a na obec s obecním zastupitelstvem a obecní exekutivou. V nové úpravě správy podstatně bude to, že bude všeobecná decentralizace se shora dolů, t. j. z ústředního parlamentu, provede se decentralizace zákonodárné pravomoci do zemských sněmů, dále do okresních i obecních zastupitelstev a z dosavadní pravomoci vlády bude v revidované ústavě převedena nová část kompetence nejprve do zemských exekutiv a pak do exekutiv okresních a obecních. Při tom si prezident představuje, že se nejprve navzájem dohodneme, jaký bude třeba dáti stupeň zákonodárné a exekutivní kompetenci zemské správě Slovenska a podle toho pak upravíme kompetenci zemských správ ostatních (Čech, Moravy a Podkarpatské Ukrajiny). Správa německých a maďarských krajů bude vedena vládními komisemi a delegáty, pokud právoplatně zvolený parlament nerozhodne, jak bude řešena otázka Němců a Maďarů, pokud by v Republice zůstali.

Stejně projevil prezident své *osobní* stanovisko ve věci národa. Prezident vždy hájil a hájí stanovisko jednotného národa československého. Některé národní znaky a vlastnosti jsou nám totožné, jiné poněkud odchylné, ale obě části národa mají tolik kulturních a ideových hodnot společných, že není druhého národa, nebo není druhých dvou národů, které by měly situaci obdobnou. Češi a Slováci jsou si dvě rovnocenné, rovnoprávné a stejně vyspělé části jednoho a téhož národa. Prezident by pokládal však za nepřipustné toto stanovisko komukoli vnucovat a žádá, aby v těchto věcech byla v Republice plná tolerance. Odmítá zejména, že by se snad mělo nařizovat, vnucovat nebo zákonně předpisovat, že existuje národ československý. Usnést, odhlasovat nebo nařídit, že je buď národ český a národ slovenský nebo národ československý je prostě absurdní. Prezident hájí stanovisko naprosté loyální a poctivé tolerance a vzájemného respektu: u nás má být plně a poctivě respektován Slovák (jako národ), Čech (jako národ), Čechoslovák (jako národ). Bude-li přijato stanovisko tolerance a zásada ta se stane všeobecným majetkem naší politické a kulturní veřejnosti, bude to pro budoucnost navždycky zásadním, důsledným a plným uznáním a prováděním rovnocennosti, rovnoprávnosti a vzá-

³ Poznámky delegácie SNR z 2. 11. 1944, porov. dokument čís. 521.

⁴ Vid' dokument čís. 446.

840 jemného respektu pojmu: český, slovenský, československý — ovšem suverenní národ doma o všech těchto otázkách rozhodne.

c) Vláda se ve své schůzi dne 23. října 1944 usnesla na odpovědi,⁵ ze které vyjímám zejména toto:

Vláda hned po zahájení povstání na Slovensku vzala s uspokojením na vědomí, že se Slovenská Národní rada ustavila jako vedoucí politický orgán tohoto odboje, starajíc se politicky, administrativně a organizačně o všechno, čeho třeba k úspěšnému jeho vedení.

2. Odvolávajíc se na své vyhlášení o Národních výborech, vláda bere na vědomí nařízení Slovenské Národní rady č. 1. v samozřejmém předpokladu, že všechna nařízení, usnesení a jiné akty Slovenské Národní rady podléhají dodatečnému schválení, revizi nebo změnám, které by provedli svobodně zvolení zástupci lidu.

3. Vláda stojíc na zásadním stanovisku o právní kontinuitě ČSR trvá na ústavě z roku 1920, připouštějíc jen ty nezbytné změny, kterých si vyžaduje mimořádná situace vytvořená válkou, vedením boje a rekonstrukčními potřebami přechodného údobí. Jinak ústava zůstává v platnosti až do své právoplatné změny, která bude provedena demokraticky zvoleným Národním shromážděním.

4. Vláda bere na vědomí, že Slovenská Národní rada zastává stanovisko, aby Československá republika byla samostatným a společným státem tří slovanských národů, Čechů, Slováků a Karpatských Ukrajinců, na základě principu rovného s rovným. Vláda plně respektuje toto stanovisko jako každé stanovisko k této otázce, které je slučitelné se samostatností, územní nedílností a nezávislostí Československé republiky a které podporuje její vnitřní sílu, rozkvet a soudržnost. Vláda se ovšem nepokládá za kompetentní, aby prejudikovala konečné ústavoprávní uspořádání ČSR, o kterém mohou rozhodovat jen svobodně volení zástupci lidu po osvobození celé Republiky. Proto vláda trvá na stanovisku, vyjádřeném už v prohlášení Národního Výboru v Paříži ze dne 22. prosince 1939 takto: „O novém vnitřním uspořádání státu, o poměru svobodných Čechů k svobodným Slovákům rozhodne si většina svobodných Čechů a většina svobodných Slováků demokratickou formou a v bratrském dorozumění podle zásady rovnosti v právech a v povinnostech.“

5. Vláda velmi oceňuje přání Slovenské Národní rady po vzájemné spolupráci činitelů domácích a zahraničních a konstatuje, že takto nutná spolupráce je tím snadnější, protože se všichni bez rozdílu shodujeme v těchto cílech a zásadách:

1. boj se vede všemi společně za osvobození a obnovení nezávislé ČSR v jejich předmnichovských hranicích.
2. Osvobozená Republika bude se ve své zahraniční politice opírat o československo-sovětské spojení, které tvoří úhelný kámen jejího bezpečnostního systému a o přátelsky spojenecké svazky s velmocemi západními, jakož i s novými demokraciemi středoevropskými, zejména s polskou a jugoslávskou.
3. Republika bude národním státem rovnoprávných Čechů, Slováků a s nimi spojených Karpatských Ukrajinců.
4. Ústavoprávní, sociální, hospodářské a kulturní otázky Republiky budou vzájemnou dohodou definitivně uspořádány zvolenými zástupci slovenského a českého lidu v duchu demokratických zásad pokroku a sociální spravedlnosti.

Konečně vláda schválila dohodu, uzavřenou 16. října 1944 mezi ministrem Němcem jako vládním delegátem a Slovenskou Národní radou o vzájemné spolupráci, a to v tom smyslu, jak o tom píše výše.

d) Z toho, co jsem tu uvedl, je patrné, že se ve všech důležitých věcech dospělo s delegáty Slovenské Národní rady k plně uspokojivému vyjasnění jednotlivých otázek i k dohodě o všem podstatném, jak pro nynější fázi našeho politického zápasu, tak i pro budoucnost.⁶ Stručně shrnuto, jeví se to v tomto:

⁵ Odpověď vlády z 23. 10. 1944 vid v plném znění v dokumente čís. 481.

⁶ Túto dohodu „o všetkom podstatnom“ si, pravda, londýnske čs. vládne kruhy vykladali trochu

1. President i vláda uznávají Slovenskou Národní radu jako vedoucí politický orgán na Slovensku, do jehož rukou bude s postupem osvobození Slovenska odevzdávána správa Slovenska, a to v plné dohodě s vládním delegátem ministrem Němcem.

2. Slovenská Národní rada uznává bez jakýchkoli výhrad presidenta Republiky, který zůstává ve své funkci až do toho času, pokud nebude provedena demokratickým způsobem nová volba presidenta.

3. Pokud nebude možno vytvořit doma novou vládu, vláda toho času v Londýně je prostě uznávána jako vláda Republiky.

inakšie ako delegáti SNR. O tom svedčí napr. nasledujúca pasáž z depeše veľvyslanca Fierlingera, ktorá zhrnuje poznatky z prvých rozhovorov s delegáciou SNR za jej pobytu v Moskve. Fierlinger oznamuje 9. 12. 1944: „S členy delegace jsem měl již dva rozhovory za přítomnosti Gottwalda a Kopeckého. Delegáti celkem potvrzují názory hájené již v Londýně a sdělené Tvou depeš. Dodávají ovšem, že žádné dohody nemohou být, jelikož nemohli mluvit jménem Slovenského národa; nejsou proto oprávněni nějakou dohodu uzavírat. Souhlasí s názorem, že reprezentativní národní orgán musí být budován zezdola cestou místních a okresních národních výborů a že tudíž SNR, jakmile dojde k ustavení zemského národního výboru, bude nucena složit účty ze své činnosti a bude se musít nechat potvrdit. (K této otázce vid' ďalej dokument čis. 552 z 25. 11. 1944 — pozn. V. P.). To odpovídá tedy též názoru presidenta. SNR je ochotna spolupracovat s naší delegací pro osvobozené území. Ve vládní delegaci chtějí vidět spojku mezi vládou a SNR.

Ve smyslu rozhovorů v Londýně a naší smlouvy se Sověty náš delegát převezme tedy území předané mu vrchním velením Rudé armády a odevzdá je do správy SNR. Podle názoru delegátů ústava z roku 1920 nemůže být ve svém celku platná a je uznávána jimi pouze jako základ a vodítko. Nedoporučují, aby vláda vynášela další dekrety; jinak je nebezpečí, že budou odmítnuty nebo pozmeněny. Teprve až řádný slovenský reprezentativní orgán bude demokratickou cestou konstituován, může být jednáno o všech otázkách ústavy a státní organizace. V tom ohledu názory delegátů nezadají se být dosud plně vyhraněnými. Mají námitky proti rozdělení na 4 stejnorodé administrativní části, neboť jim to připadá jako degradace Slovenska. Myšlenka Ursínyho, že celostátní zákony by nabyly platnosti teprve, budou-li schváleny majoritou poslanců Slovenska, respektive českých zemí, byla ovšem potírána, a to zejména v té formě, jak byla Ursínym přednesena. Zdejší poslanci dotkli se otázky, kdy by mělo dojít k návratu presidenta Beneše a vytvoření nové vlády. Podle jejich názoru by se tak nemělo stát dříve, dokud Praha nebude osvobozena. Ačkoli delegáti měli na to poněkud jiný názor, přece jen s tím celkem souhlasili.

Podtrhují znovu, že šlo pouze o rozhovory a o přátelskou výměnu názorů a ne o nějaké jednání. Myslím, že tyto informace mohou zajímat presidenta a vládu. Zejména po událostech na Podkarpatsku bude důležité, aby spolupráce SNR byla těsná a harmonická, aby nedocházelo ke konfliktu.” (AMZV Praha. Depeše došlé, 1944, čís. 3011, Mos. 479.)

Podobné hodnotenie „dohody“ čítame v liste z 21. 12. 1944, ktorý poslali osvetovému dôstojníkovi 1. čs. armádného sboru v SSSR J. Procházkovi predstaviteľia moskovského vedenia KSČ. Publikujeme dlhšiu časť tohto listu, pretože okrem spomenutej otázky sa dotýka niektorých obecných problémov. V liste sa píše:

„V Moskvě se nyní zdržuje delegace Slovenské Národní Rady, která jednala v Londýně (posl. Ján Ursíny, Laco Novomeský a pplk. Vesel). Ze sdělení těchto delegátů je jasno, že k žádné zásadní dohodě mezi Slovenskou národní radou a londýnskou čsl. vládou nedošlo, jak o tom Benešova propaganda hlučně mluvila. Čsl. vláda v Londýně jen uznala tu skutečnost, že Slov. nár. rada jest povolána vykonávat na Slovensku veškerou svrchovanou moc a že vládnímu delegátu Frant. Němcovi by připadlo býti jen prostředníkem mezi Slov. nár. radou a čsl. vládou, resp. sovětskými orgány. V otázce slovenské zastáváme takové stanovisko: uznáváme právoplatnost bansko-bystrické Slovenské nár. rady na osvobozeném slovenském území, ale hlavní bude to, aby na osvobozeném slovenském území byly všude tvořeny na nejširším národním základě národní výbory jako orgány veřejné správy; a až bude slovenské území plně osvobozeno, bude se konati na Slovensku sjezd národních výborů, který vyjádří vůli slovenského národa ohledně jeho postavení v rámci ČSR. Na tomto sjezdu nár. výborů by podala účet ze své činnosti dosavadní Slov. nár. rada a byla by zvolena nová Slov. nár. rada jako svrchovaný orgán národní moci Slováků. (Vid' dokument čis. 552 z 25. 11. 1944 — pozn. V. P.)

Touto linií se budete řídit i Vy, při čemž netřeba zdůrazňovat, jakou úlohu můžete pod štítem čsl. armádního sboru generála Svobody sehrát. Je jisto, že k Vám budou mít Slováci důvěru, ale naopak že budou mít nedůvěru k importovaným čsl. vojenským exponentům Londýna. Musíte se připravit na své důležité poslání na osvobozeném slovenském území, abyste pomohli uplatnit ducha skutečného česko-slovenského bratrství, a abyste pomohli zamezit všechny zjevy, které by mohly česko-slovenský poměr ohrožovat. Upozorňujeme na podkladě všech spolehlivých informací, že nálada většiny Slováků není příznivá československé jednotě a že tendence k vlastní slovenské státnosti jsou na Slovensku velmi silné. Obnovení ČSR, o něž usilujeme, jest nesporně podmíněno zajištěním plné národní svobody a rovnoprávnosti Slováků a spravedlivou úpravou česko-slovenského poměru.” (VHA Praha. SSSR IV/62/3.)

4. Do té doby bude se také postupovat v plné shodě a ve vzájemném porozumění mezi vládou a Slovenskou Národní radou a vůbec mezi politickými činiteli domácími a těmi, kteří jsou v zahraničí.

5. V tom smyslu, jak to výše formuloval prezident republiky, v dané chvíli vláda toho času v Londýně podá demisi a doma se vytvoří nová vláda.

6. Ústava z r. 1920 zůstává jako základ a vodítko až do právoplatné změny, kterou provedou legitimní zástupci po osvobození celé Republiky. Pokud ústava v jednotlivých svých ustanoveních byla už změněna nebo změněna ještě bude, nebudeme se vracet k starému úplnému jejímu uplatnění.

7. Ve věci slovenského národa prezident republiky zastává stanovisko výše uvedené, které spočívá v tom, aby byl plný respekt a tolerance jak koncepce českého národa, tak koncepce slovenského národa, i koncepce československého národa. Vláda respektuje vyhlášené stanovisko Slovenské Národní rady.

8. Plná je shoda v tom, že o příštím ústavoprávním uspořádání Republiky právoplatně budou moci rozhodovat jen svobodně zvolení zástupci lidu po osvobození celé Republiky. Vláda při tom zastává stanovisko, že o poměru Čechů a Slováků má rozhodnout většina svobodně zvolených zástupců českých a většina svobodně zvolených zástupců slovenských.

Delegáti Slovenské Národní rady nebyli pověřeni, aby se vyslovovali o otázce příští politické struktury ČSR, zdůrazňujíce, že to bude úkolem demokraticky zvolených zástupců slovenského národa, aby se stejně demokraticky zvolenými zástupci českými a zástupci Podkarpatských Ukrajinců uskutečnili definitivní úpravu ústavy a vítajíce, že řešení, které bude s hlediska slovenského potřebné, bude vzato za základ řešení celkového. I z toho je patrné, že je plná shoda o tom, aby se příští ústavoprávní úprava řešila demokratickými metodami na základě přátelské shody většiny zástupců českých a většiny zástupců slovenských.

Závěrem konstatujeme: Delegáti Slovenské Národní rady ve všech rozhovorech ať soukromých nebo veřejných, které v Londýně měli s oficiálními i neoficiálními činiteli spojeneckých národů, všude velmi důrazně a kategoricky se vyslovovali, že slovenský národ bojuje za obnovení Československé republiky a že příští vnitřní uspořádání Republiky je výlučně věcí jen slovenského a českého lidu. V tomto ohledu vykonali neobyčejně záslužnou práci pro Republiku, protože všude jasně dali na srozuměnou, že jakékoli kombinace, které by počítaly se Slovenskem mimo rámec Československé republiky, nebo které by chtěly hrát se Slovenskem jako s nějakým mezinárodním objektem, jsou kategoricky odmítány slovenským národem, který se hned po zahájení povstání ústy Slovenské Národní rady jednoznačně vyslovil pro Československou republiku.

Tento první kontakt zahraničního odboje, t. j. vlády a presidenta s domácím odbojem a v tomto případě se Slovenskem jasně ukázal, že k podstatným rozporům po pádu Německa ve výše uvedených otázkách v osvobozené vlasti nedojde.

Ripka.

AMZV Praha. Depeše odeslané, 1944, čís. 3036—3057. Nešifrovaný záznam (?) odeslanej depeše. Strojopisný priepis. — Zd. Fierlinger, „Ve službách ČSR“, II, Praha 1948, s. 410—418.